

Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП

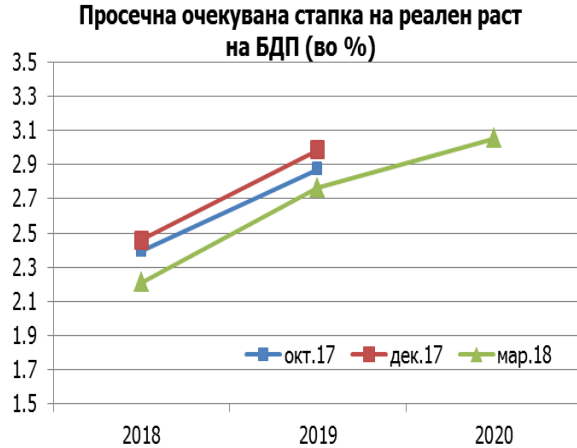
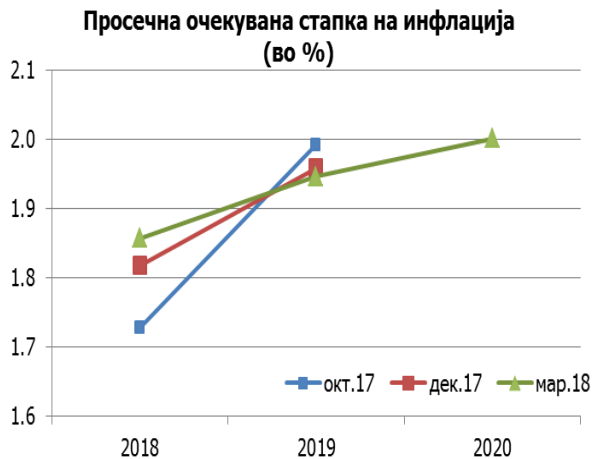
- март 2018 -

Анкетата за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП¹ спроведена во март не упатува на позначителни промени на просечната очекувана стапка на инфлацијата. Во однос на очекуваниот раст на БДП за 2018 и 2019 година, тековната анкета покажува мали надолни ревизии на очекувањата, приспособување коешто економските аналитичари главно го објаснуваат со стагнацијата на економската активност во претходната година.

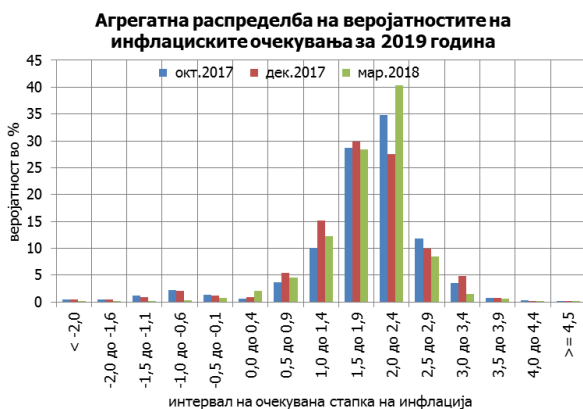
Како и во претходната анкета, економските аналитичари очекуваат постепено забрзување на инфлацијата и на економскиот раст во периодот 2018 – 2020 година. Така, за 2018 и 2019 година очекуваат дека **просечната стапка на инфлација** ќе изнесува 1,9%, а потоа дека минимално ќе забрза достигнувајќи 2,0% во 2020 година. Испитаниците ја објаснуваат нагорната патека на инфлацијата за наредните години со повеќе фактори, како што се зголемената минимална плата, повисоката акциза за дизел-горивата, зголемувањето на акцизата на цигарите, либерализацијата на пазарот на електрична енергија за домаќинствата, секундарните ефекти од најавените промени во персоналниот данок на доход и очекуваниот раст на цената на нафтата на светскиот пазар. Во споредба со претходната анкета, очекувањата се речиси непроменети. Во поглед на економската активност, просечните очекувања за **реалниот раст на БДП** изнесуваат 2,2%, 2,8% и 3,1% за 2018, 2019 и 2020 година, соодветно. Испитаниците го поврзуваат закрепнувањето на активноста со стабилизирањето на политичката состојба во земјата во втората половина на 2017 година, продолжувањето на проектите поврзани со патната инфраструктура, повисокиот раст на личната потрошувачка поврзан со зголемената минимална плата и кредитирањето, како и со очекуваниот раст на довербата на домашните и на странските инвеститори. Во однос на декемвриската анкета, испитаниците имаат малку послаби очекувања за растот во 2018 и 2019 година (за 0,3 п.п. и 0,2 п.п., соодветно).

---

¹ Во 2017 година, Народната банка на Република Македонија направи промена во анкетното истражување „Анкета за инфлациските очекувања“, коешто е преименувано во „Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП“ и чијашто нова структура го следи кварталниот прашалник за професионални прогнозери (Quarterly Survey of Professional Forecasters, https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/survey_of_professional_forecasters/html/index.en.html), што го спроведува Европската централна банка (ЕЦБ), а воедно ја промени и структурата на примерокот, којшто сега е составен само од економски експерти.

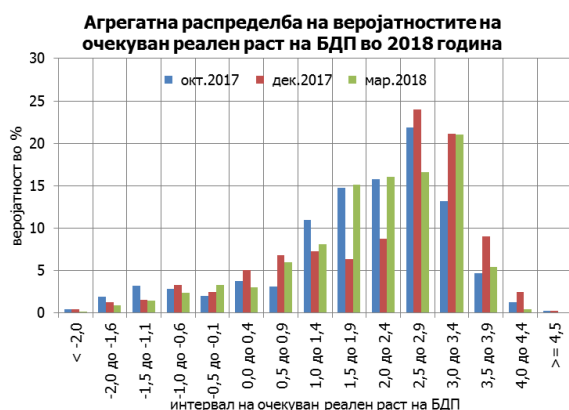

Покрај очекуваната стапка на инфлација и стапката на раст на БДП, во рамки на Анкетата, испитаниците даваат и свој поглед за **распределбата на веројатноста за остварување на определени стапки во зададен интервал**. Овие оцени се користат за создавање на агрегатната распределба на веројатностите². Агрегатната распределба на веројатностите за остварување на дадените стапки на инфлација и БДП во петнаесет интервали се прикажани на следниве графикони, а резултатите главно се совпаѓаат со очекуваните стапки од страна на испитаниците.

² Агрегатната распределба на веројатностите претставува просек од оценетите веројатности од испитаниците за секој интервал на очекувана стапка на инфлација и стапка на раст на БДП.

И покрај тоа што просечната **очекувана стапка на инфлација** за 2018 и 2019 година не се разликува во однос на претходната анкета, прегледот на дистрибуцијата, во однос просечната очекувана стапка, упатува на поместување на веројатностите кон интервалите со повисоки вредности. Имено, за 2018 година збирната веројатност³ за остварување стапка на инфлација повисока од 1,4% е зголемена (од 68% на 79%, во однос на претходната анкета), додека веројатноста за инфлација над 1,9% во 2019 година изнесува 51%, наспроти 43% во претходната анкета.

Споредбата на **очекуваната стапка за раст на БДП** со распределбата на веројатностите упатува на поместувања во надолна насока, што е во согласност и со пониската просечна очекувана стапка на раст за 2018 и 2019 година. Имено, за 2018 година, збирната веројатност за остварување раст повисок од 1,9% е намалена (од 66% на 60%, во однос на претходната анкета), додека веројатноста за раст над 2,4% за 2019 година изнесува 66%, наспроти 70% претходно.

³ Збирната веројатност претставува збир на просечните веројатности по интервали, којашто ја вклучува просечната веројатност на анализираниот интервал и сите интервали коишто следат/претходат.